

Elektrituruseaduse muutmise seaduse eelnõu

§ 1. Elektrituruseaduse muutmine

Elektrituruseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 3 täiendatakse punktidega 8⁷ ja 8⁸ järgmises sõnastuses:
„8⁷) energiaajagamine – ühes liitumispunktis toodetud taastuenergia või salvestatud energia tarbimine teises liitumispunktis pooltevahelise kokkuleppe alusel;
8⁸) energiaajagamise korraldaja – energiaajagamise osapool või kolmas isik, kes korraldab või vahendab energiaajagamist mitme aktiivse tarbija vahel vastavalt nende vahelisele kokkuleppele, korraldab vajalike lepingute sõlmimise ja osapoolte vahelise arveldamise;“;
- 2) paragrahvi 44 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:
„(1¹) Turuosalisel on õigus omada mitut ühe liitumispunktiga seotud mõõtepunkti ja sõlmida iga mõõtepunkti kohta eraldi avatud tarne leping või energiaajagamise kokkulepe.“;
- 3) paragrahvi 59² lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „infosüsteemi haldamise põhjendatud kulu“ tekstiosaga „ning §-s 111³ lõikes 31¹ nimetatud energiaajagamise funktsioonide arendamise, haldamise ja andmete edastamise kulu“;
- 4) paragrahvi 65 lõiget 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1¹) Jaotusvõrguettevõtja teeb koostööd energiakogukonna, energiaajagamises osalevate aktiivsete võrguteenuse kasutajate ja nende määratud energiaajagamise korraldajaga, et hõlbustada omatoodetud või jagatud elektrienergia tarbimist.“;
- 5) seaduse 7. peatükki täiendatakse §-ga 82² järgmises sõnastuses:

„§ 82². Energiaajagamine

- (1) Energiaajagamise kokkulepe on taastuenergia tootja või energiasalvestusüksuse käitaja ja tarbija vaheline eraõiguslik kokkulepe, mida võib korraldada ka juriidilise isiku kaudu ning mille alusel on tarbijal õigus arvata enda tarbitud elektri kogusest maha tootja liitumis- või mõõtepunktis toodetud taastuenergia kogus või energiasalvestusüksusest võrku antud kogus ühe mõõteperioodi sees.
- (2) Energiaajagamise kokkuleppes võib osaleda energiasalvestusüksuse või taastuenergia tootmise seadmega, mille netovõimsus on kuni 1MW.
- (3) Tarbija võib energiaajagamises osaleda aktiivse võrguteenuse kasutajana või kolmanda isiku kaudu, tingimusel et energiaajagamine ei ole aktiivse võrguteenuse kasutaja peamine äri- või kutsetegevus. Energiaajagamises osalejale säilivad lõpptarbija õigused ja kohustused.
- (4) Energiaajagamises osalejal on bilansivastutus ja õigus:
 - 1) tegutseda energiaajagamise korraldajana;
 - 2) sõlmida energiaajagamise kokkuleppeid ning esitada arveid;
 - 3) osaleda paindlikkusteenuse ja energiatõhususe pakkujana;

4) delegeerida oma tegevuseks vajalike seadmete haldamine, paigaldamine, käitamine ja hooldus ning andmete töötlemine, kokkulepete sõlmimine, teavitamine ja arvete esitamine kolmandale isikule.

(5) Energiajagamises osalev aktiivne võrguteenuse kasutaja vastutab tema tegevusest põhjustatud eabilansi eest käesoleva seaduse § 12¹ lõikes 4 sätestatud korras.

(6) Energiajagamise korraldaja avaldab enne lepingu sõlmimist hinnad, tariifid, teenusetingimused ja näidislepingud.

(7) Energiajagamises osalejad või nende määratud energiajagamise korraldaja registreerivad energiajagamise kokkuleppe andmevahetusplatvormil 7 päeva enne kokkuleppe jõustumist. Süsteemihaldur teeb kokkuleppe jõustumisest alates energiajagamise arveldamiseks vajalikud andmed kättesaadavaks asjaomasele võrguettevõtjale, avatud tarnijale ja bilansihaldurile.

(8) Energiajagamise korraldaja esitab energiajagamise kokkuleppe pooltele tootmise ja tarbimise raporti vähemalt üks kord kuus.

(9) Energiajagamises osalejaga lepingu sõlmimisele, lepingu lõpetamisele ja arvete esitamisele kohaldatakse käesolevas seaduse §-des 87 ja 88 elektrilepingule, lepingu lõpetamisele ja arvete esitamisele sätestatud nõudeid.

(10) Taastuvenergia tootjad ja oma tarbeks toodetud taastuvenergia tarbijad võivad osaleda ühiselt käesolevas paragrahvis kirjeldatud energiajagamises ja neil on lubatud oma tootmiskohas toodetud taastuvenergiat omavahel jagada liitumis- või mõõtepunktide üleselt.“;

6) paragrahvi 111³ täiendatakse lõikega 31¹ järgmises sõnastuses:

„(31¹) Süsteemihaldur loob andmevahetusplatvormile funktsioonid, määrab kindlaks arvelduspõhimõtted ja arvutab energiajagamise proportsioonid, mis võimaldavad käesoleva seaduse §-s 82² nimetatud energiajagamises osalejatel mõõtepunktide üleselt taastuvenergia jagamises osaleda.“;

7) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/1711, millega muudetakse direktiive (EL) 2018/2001 ja (EL) 2019/944 seoses liidu elektrituru korralduse parandamisega (ELT L, 2024/1711, 26.06.2024).“.

§ 2. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2028. aasta 1. aprillil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus
(allkirjastatud digitaalselt)